

recognoscam? errata. soluamus
pijs fletibus culpā. mereamur in
dulgentiā peccatorū. Ideo cōsulito.
sermonem p̄traxim? . vt nob̄ q̄z
gallus cātaret. loquētibus subue-
nirer. quo si quod delictū obrep-
sisset in verbo culpā xp̄e tōnaret.
Da q̄so lacrimas petri. nolo leti-
ciam p̄tōris. fleuerūt hebrei et p̄
mare sunt de hiscentibus v̄ndis li-
berati. **L**etatus est pharao. q̄ he-
breos tēbat inclusos. et mari mer-
sus cum populo suo occidit. **E**xul-
tauit et iudas in mercede p̄ditōis
sue. sed ip̄ius se mercedis sue la-
queo strangulauit. **F**leuit errore
suum petrus. et meruit vt aliorū
aboleret errores. **C**laudere debeat
mus. tēpus est quo melius aut ta-
cetū. aut fletur. **T**ēpus est quo
celebrat̄ indulgentia p̄tōrum.
Nob̄ quoq̄z gallus iste mysticus
in sacris cantet. **Q**uoniaz iam pe-
tri gallus in nostro sermone cāta-
uit. fleat pro nob̄ petrus qui p̄ se
bene fleuit. et in nos pia xp̄i ora
uertat. **A**pproperet dñi ih̄u passio
que cotidie delicta nr̄a condonat.
et munus remissionis operatur.
Bonus dñs dimittere ieiunos n̄
vult. ne q̄s deficiat in via. **S**i ille
dicit. misereor huius turbe. tridui
um est q̄ p̄seuerāt meū et non ha-
bent escam. et dimittere eos ieiū-
nos nolo. ne deficiāt in via. cuius
intēta sermōni maria. apparatus
recusabat epularū. quātomagis

nos cōsiderāre debemus. quia non
multi sūt qui in verbo dei viuunt.
et ideo refectio corporis desiderat.
Certo illius tridui. nostrum hoc
post tridui laboriosius est. **E**t idō
qui cum auib̄ lusim? . cum gallo
cātauimus. iam dñi canamus mi-
steria. et ad corpus ih̄u cōueniāt
aquile. p̄tōrum ablutōe renoua-
te. **J**am em̄ cētus ille magnus. ve-
rum nob̄ ionam reddidit. et ḡtu-
lemur. q̄d factō nob̄is est v̄spere
dies q̄ntus. fiat nob̄ mane dies
sextus.

Expliat̄ de die q̄nto. **I**ncipit
de die sexto.

Sextus est iste dies. quo
mūdane creature origo
cōcluditur. et ideo etiam
sermonis nostri quē de diez exor-
dijz assumpimus. finis paratur.
Qui et si per quinq̄z iam dies nō
mediocri labore nob̄ p̄cesserit. ta-
men hodierno die maiore curarū
accrescit fenore. q̄z in hoc. et supe-
riorū diez periculū ē et toti? sūma
certaminis. **E**tem si in fidibus ā
cantibus et athletarū cōtētioni-
bus crebris. licet et maximis lu-
dicris. tamen superiores dies sine
v̄llo corone transigūtur disp̄edio
Postremus autē dies habet for-
tem corone. in quo et decernēdi pe-
riculum est. et cēdēdi opprobrium.
et vincēdi premiū. quantū maior
in h̄ agone sapientie. tantū non
paucorū. s̄ v̄niuersorū iudicō nob̄

velut quedā certaminis corona p
cedit. Maior sollicitudo angit. ne
a superiorum effundam? labore die
rum. a presentis sbeamus pudore
neq; eade dicendi conditō est que
canendi atq; ludādi. cum in illis
ludus offensionis. in isto lapsus
mortis sit. Illic si pecces. specta
ndum est fastidium. hic danum est
audiendum. Assistite ergo mihi
tanq̄ corone iudices. a ingredi
mim meū hoc magnū a admira
bile totius visibil' theatz creatu
re. Etem si is qui explorat nouo
rum aduetus hospitiū. p totū eos
circūducat. bis ambitū. prestā
tioraq; opa demōstrās. non me
diocrem longat grām. quātoma
gis fastidio acāpere debetis. q̄ ve
lut quada; sermōis manu. p hāc
cōmunem vos circūduco patriā a
singularū rerum spēs a genera de
monstro. ex omnib; colligere au
piens. quāto vob creator vniuer
sorum grāz vberiorū ptulerit. quā
vniuersis donauerit. Vob ergo
hec corona pponit. vos hodie au
pio vestro iudicō coronare. Non
enī nos athletaz more marceia
serta deposcim? s; viride vestre sā
ditatis examen. quo decernatis p
oēs quidē creaturas. puidēntiam
penetrare dinam. sed cum ceteris
vobis cōe corporee fragilitatis eē
cōsordū. pre ceteris tū vos animi
virtute cōstare. que sola nibil hz
cōe cum ceteris. **N**ūc age. natus

us bestiarum dicam? a hominis
generatōnem. Audio enim iam
dudū aliquos infusurrare dicen
tes. Quādiu aliena discimus. a
nostra nescimus. q̄diu de reliq;
animātibus docemur scientiam.
a nosmetipos ignoramus. Il
lud dicat quod mihi prohit. vnde
meipsum nouerim. Est iusta cons
questio. Sed ordo seruādus est.
quem scriptura contexuit. simul
quia non possumus plenius cog
noscere nos. nisi prius que sit oim
natura animantium cognouerim.
Producat inquit terra ani
mam viuentem scdm genus. qua
drupedes. a serpentes. a bestias
terre scdm genus. a pecora scdm
gen? a omnia repentia ad gen?
Et fecit deus bestias terre. a om
nia pecora ad genus. a omnia re
pentia terre ad genus. **E**t vidit
deus quia bona. a dixit deus. **F**a
ciam? homines. **H**oc loco non ig
noro qual dā bestiarū a pecorum a
serpentū terre spēs. alio retulisse
vt hec ad immantates criminū.
stulticiā pecorū. nequiciā cogitatō
num referret. **E**go autem simpli
ces naturas vniuscuiusq; a gene
ris acāpio. nec vereor ne quis me
pauperis conuiue presūptioni cō
ferendū putet. qui studio huma
nitatis complures roget. nec hijs
quicq; nisi viles a vtitatos ap
ponat cibos. a tenui mensa pau
peis apparatus plus rephensiois

incurrat ex fastidio conuiuarū. q̄
gracie refeāt ex hospitalitatis affe
ctu. **N**ec enim heliseū amici quasi
malum conuiuā agrestia apponē
tez olera refutarūt. **S**imile uanis
relatōibus exquisitū illud et acu
ratum opipare conuiuū est. in q̄
salsam aut turturis species appo
nitur aut pullus infertur ostreis
sartus aut spondalis aut paulū
bibitur quod diuerso colore atq;
odore in alienos mutetur sapor
res. **M**aritima terrenis. terrena
maritimis farciuntur. **H**oc est res
p̄bendere p̄udentiā creatōis. qui
nobis ad victum omnia donauit
q̄ non illa miscuerit. sed hec dul
cia primo videntur et postea fiunt
amara. **Q**uo enim copiosior fuerit
luxuries eo p̄uidiosior intēperātia
est. **H**eliseus autem amara appo
suit. sed postea facta sunt dulcia.
Demq; qui ante in illo cibo mor
tem putabant. postea in eo suau
tatis et vite gratiam sunt adepti.
Neq; rursus formidini ē. ne plu
res videar inuitasse. q̄ possum pa
scere. et uobis panis deficiat uer
borum meorum. quia et heliseus.
et si merito non imitabilis nobis
fide imitandus non considerauit.
quante panes haberet. sed q̄s
haberet. diuidere omnibus uoluit.
reficere omnes iudicauit. **I**taq;
decem panes ordeaceos iussit di
uidere ministro. **E**t dixit minister
Quid dabo hoc in conspectu cen

tum uiroz. **E**t r̄ndit. **D**a et mādu
cent. qm̄ hec dixit dñs. **M**anduc
cabunt et relinquent. **F**ides ergo
uestra faciet abundare pauperis
lingue conuiuū. nec vereor. ne ie
iunia uos edatores faciant. quo
minus repleti et esurientes ac ua
cui reuertamini. quia scriptū est.
Confirmat iustos dñs. et in dies
bus famis saturabuntur. **M**ulto
pulchrius est ordeaceos panes n̄
erubescere et apponere q̄d habes.
q̄ negare. **H**eliseus qui sibi nihil
reliquit populis abundauit. **H**el
iseus ergo ordeaceos panes non
erubuit apponere. nos erubesci
mus simplices intelligere creatu
ras. que simplicibus et suis declarā
tur uocabulis. **C**elum legimus.
celum accipiamus. **T**erā legim?
terram intelligam? frugiferam.
Quid mihi q̄rere q̄s sit eius mē
sure circuitus. quā geometre cen
tum octoginta milibus stadiorū
estimauerūt. **L**ibenter fateor mē
nescire q̄d nescio. immo q̄d scire
nihil prodest. **M**elius est genera
terrā scire q̄ spacia. **Q**ue circū
fuso mari interiectis barbarorū
regionibus subsusa atq; inuia pa
ludibus hōies qui sumus que ad
modū possumus cōp̄hendere. q̄d
impossibile esse omnibus scriptu
tura demonstrat. dicēte deo. **Q**uis
mensus est manu aquarū. et celum
palmo. et uniuersā terrā clausā
manu. **Q**uis statuit montes in

libra. et rupes in statera. et nemo-
ra in iugo. Et infra. Qui tenet
gyrum terre et habitates in ea sicut
locustas que statuit celum sic camera
Quis ergo equalem sibi cum deo au-
det scientiam vendicare. ut que deus
maiestate sua esse proprio signavit
oraculo. hoc sibi homo ad cognitionem
repetere posse presumat. Certe moy-
ses eruditus erat in omni sapien-
tia egyptiorum. sed quia spiritum dei acce-
pit quasi minister dei manum illam
et usurpatoriam philosophie do-
ctrinam veritatis ratione post habuit. et
ea descripsit que nostre spiritus accom-
moda iudicavit. quod terra fecerit deus
quod produxerit terra iuxta dei omni-
potentis imperium. et operationem domini
illius virgulta de terris. et omnem ani-
mam viventem secundum genus. An non
ille putavit dicendum quanto spacio
aeris occupet umbra terra. cum sol
recedit a nobis. dieque abducit in
feriora axis illuminans. et quemad-
modum in regionem mundi huius in-
tates lune globus eclipsis faciat.
Quoniam que nihil ad nos. quasi nihil
profutura preterit. Vidit enim in seculo
spiritum non illas marcescentes iam sa-
pientie vanitates sequendas. que
rebus inexplicabilibus mentem nos-
tram occupat. luduntque opera. sed ea
potius describenda que ad virtutis
spectare profectum. Inhereamus
ergo prophetis dictis. nec spiritus lau-
di quasi vilia despectui habeamus al-
loqua. Producat inquit terra animam

viventem. pecorum. bestiarum. et reptilium
Quid argumentum mirabilia. ubi
evidenter creaturarum terrestrium na-
tura format. Currit enim in constitu-
tione mundi per omnem creaturam dei
verbum. ut subito de terris omnia que
statuit deus. animantium genera pro-
ducatur. et in futuro lege prescripta
secundum genus sibi similitudinemque uniu-
ersa succedat. ut leo leonem generet.
tigris tigridem. bos bouem. agnus ag-
num. aquila aquilam. semel preceptum
in perpetuum molevit nature. et ideo
ministerij sui obsequium prebere ter-
ra non desinit. ut prisce animan-
tium species reparabili generis suc-
cessione. in novas reparetur eta-
tes. Si vis ad usum hominis de-
ruare que genita sunt. noli veris-
tatem uniusque generi nature pro-
prie denegare. et multo magis ea
ad gratiam aptabis humanam. Pri-
mum quia omnia genera pecorum bes-
tiarum. ac piscium in alium natura
prostravit. ut alia ventre repant.
aliaque pedibus sustinentur. di-
mersa. magis quadrupedia corpo-
ris gressu velut affixa terris vide-
as esse. quam libera. que quidem cum
erigendi se non habeant facultate
tem. de terra victum requirant. et
ventris in quem deflectuntur. so-
las sequuntur voluptates. Cave o
homo pecorum more curvari. cave
ne in alium te tam corpore quam cu-
piditate deflectas. respice corporis
tui formam et speciem congruentem

cellivigoris assume. **V**ine anima
lia pna pascant. **C**ur te in edēto
sterms ipē. quē natura non strās
uit. **C**ur eo delectaris. in quo nas
ture iniuria est. **C**ur noctes et di
es abo intētus pecorū more freno
de pasceis. **C**ur illecebris corpora
libus deditus. teipm intonoras.
dum ventri atq; eius passiomib?
deseruis. **C**ur intellectū tibi adis
mis. quem tibi creator attribuit.
Cur te iumentis cōparas. a qbus
te voluit deus segregari. dicens.
Nolite fieri sicut equus et mulus
qbus non est intellectus. **A**ut si
te edacitas equi. intēperātiaq; de
lectat. et hincire ad feminas vo
luptati delectet. in freno maxil
las suas. chamoq; cōstringe. **V**i
crudelitas pascit. ferāz bec rabies
est. que ppter seuidā trucidatur.
Vide ne in te q; crudelitatis tue v
tatur inmanitas. **D**iger asinus.
et expositus ad p̄dam sensuq; tar
dior. qd aliud docet. nisi nos vi
uatores eē debere. nec desidia cor
poris animiq; pigrescere. cōfuge
req; ad fidez. que onera graua al
leuare consuevit. **F**raudulenta
vulpis foueis se latibulisq; di
mergens. nōne indico est infru
duosū esse animal. odioq; dignū
ppter rapinā. despectū ppter in
firmitatē. et ideo sue incautū salu
tis. dum insidiat alienis. **P**er
dicem astutā. que aliena oua di
cipit. hoc est perdidit alteri. et cor

pore fouet suo. sed fraudis se fru
ctum hre non posse. qz cum eduxe
rit pullos suos. amittit eos. quia
vbi vocē eius audierint. que oua
geneauit. relicta ea. ad illā se na
turali quodā munere et amore cō
ferunt. quā veram sibi mrem ouo
rum generatōe cognouerit. signi
ficantes hanc nutrias fungi offi
cio. illam parētis. **H**ic itaq; in
cassum p̄rios fundit labores. ac
fraudis sue p̄cio multatur. **V**nde
et **J**eremias ait. **C**lamauit per
dix. et congregauit que non pepe
rit. id est oua congregauit. et clama
uit quasi oua sue fraudis effota.
sed ludit operam. qz impensō la
bore. alij educat. quos ipa diutur
ne fotu sedulitatis animauerit.
Huius imitator est dyabolus. q
generatōes creatoris eterni rape
re contēdit. et si quos insipientes
et sensus p̄rij carētes vigore po
tuerit cōgregare. fouens eos ille
cebris corporalibus. vbi primum
vox xp̄i puulis fuit infusa disce
dunt. atq; ad eam se conferunt
matrē q pullos suos sicut aues
materno amore cōplectit. **C**on
gregauit em dyabolus gentiles
quos non creauit. sed vbi in eu
angelio suo vocē suam xp̄us emi
sit. ad eum se potissimū contulerunt
quos sub vmbra alaz suarū. ipē
suscepit. et matri dedit ecclie nutri
entos. **L**eo nature sue vi sup
bus ferocitatē sui aliarū ferarum

generibus miscere nescit. sed quasi
 rex quidam plurimorum dedignatur
 confortari. qui etiam cibum fasti-
 dit besternum. etiam ipsas sine esce
 reliquas auersatur. Que autem ei
 se sociare fera audeat. cuius vocis
 tantus inest terror. ut multa animas
 mantuum que per celeritatem possint
 impetum eius euadere rugientis
 eius somitu. velut quidam viator
 nita atque idem deficient. Nam de
 paridi specie. nec scriptura sinit quod
 varietate coloris motus varios
 anime sue prestat. Dicit enim Iere-
 mias. Si mutauit ethiops pellem
 suam. et pardus varietatem suam.
 Non solum enim de figura. sed etiam
 de mobilitate furoris istud acci-
 pitur. eo quod tenebrosus ac inquietus
 et mobilibus in fide mentis atque ani-
 mi mutacionibus decoloratus. popu-
 lus iudeorum boni propositi gratiam iam
 tenere non possit. nec ad emenda-
 tionem ullam correctionemque remea-
 re. qui semel firmas indueret im-
 mantatem. Est tamen etiam in natura
 quadrupedum. quod imitari nos sermo
 adhortetur propheticus. quo exemplo
 caueamus? deficiam. exiguitate vel in-
 firmitate corporis a virtutis studio
 ne reflectam. neque reuocem ab il-
 lius propositi magnitudine. **E**x-
 igua est ei fornicata que maiora suis
 audebit vitio. neque hinc ad ope-
 randum cogitur. sed spontanee pro-
 posito prospicietie futura alimentorum sub-
 sidia sibi prestruit. Cuius ut imite

ris industriam. scriptura te admonet
 dicens. **C**onfer te ad fornicam o pi-
 ger. et emulare vias eius. et esto il-
 la sapientior. Illa enim nullam culturam
 possidet. neque ea que se cogat habet.
 neque sub domino agit. quemadmodum
 preparat escam. que de tuis laboribus
 sibi messe recedit. et cum tu plerumque
 egeas. illa non indiget. **N**ulla sunt
 ei clausa horrea. nulle impenetrabi-
 les custodie. nulli inuiolabiles
 a cerui. **S**pectat custos forte que
 prohibere non audeat. aspiciat sua da-
 na possessor. nec vindicat. migro
 conuertat agmine preda per capos.
 feruet semite commitarum viantium. et
 que apprehendi angusto ore non possunt.
 humeris grandia frumenta traduntur.
Spectat hec dominus messis. et
 erubescit tam pie industrie negare
 compendia. **Q**uid autem de canibus
 loquar quibus insita est natura
 quandam referre gratiam et sollicitas
 excubias pro dominorum salute pre-
 tendere. **V**nde ad immemores beneficij et
 defides atque ignauos clamat scri-
 ptura. **C**anes muti. nescientes la-
 trare. **S**unt ergo canes qui nouerint
 latrare pro dominis. nouerint sua tecta
 defendere. **V**nde et tu disce. vocem tuam
 exercere pro christo. quando ouile christi
 incursum lupi graues. **D**isce in ore
 tuo verbum tenere. ne quasi mutus
 canis. commissas tibi fidei custodiam
 quasi iam peruariationis silencio. deses-
 ruisse videaris. sed talis canis qui via-
 tor et comes angelus est quem raphael i-

libro prophetico. nō ociose sibi et to-
bis filio. adiūgendū putauit. qñ
prexit vt alimodeū fugaret. firma-
ret copulā. **M**emoris em̄ affectus
gracia pellitur demoniū. stabilit̄
cōiugū. **M**ute itaqz specie bestie
scūs raphael angelus tobis iūue-
nis quem tuendū receperat. ad re-
latōem gracie erudiebat affectū.
Quis em̄ non erubescit grām de
se merentibz non referre. cum vi-
deat ecīaz bestias refugere crimen
ingrati. et ille imp̄tate alimomie p̄-
uant memoriā. tu n̄ seruas salu-
tis acceptē. **V**rsa insidians li-
cet vt scriptura ait. est em̄ plena
fraudis fera. tamē fertur iformes
vtero partus edere. sed natos lin-
gua lingere. atqz in sp̄em sui filis-
tudineqz formare. **N**on miraris
in fera tante vis officia. cuius na-
turā pietas exprimit. **V**rsa ergo
ptus suos ad sui effingit simili-
tudinez. tu filios tuos instituere
similes tui n̄ potes. **Q**uid q̄ ecīā
medēdi industriā non p̄termittit.
Siquidē graui affecta cede et sau-
ciata vulneribz. mederi sibi nouit
herbe. cui nomen est flomus. vt
greci appellāt. vlcera sbiciens sua
vt solo curētur tactu. **S**er-
pens quoqz pastu femiali cecita-
tem repellit exceptam. **I**taqz vbi
oculos sibi obduā sēserit. nota re-
media petit. nec fraudat affectu.
Testudo visceribz pasta serpe-
tis. cum venenum aduerterit. sibi

semper origano medicinā salutis
exercet. **E**t cum sit volutabris pa-
lustribusmersa. curare tamen se
pprio nouit antidoto. certoqz au-
xilio sanitatis. ptatem herbarum
ecīā ipsa scire se cōprobat. **V**is-
deas ecīā vulpē lacrimula p̄mus
medentē sibi et tali remedio immi-
nentis dispendij spacia p̄ferentē
Clamat ipse dñs in **J**eremie li-
bro. **T**urtur et hirūdo. agri passe-
res custodierūt tempora midi sui.
populus autem meus non cogno-
uit iudicia dñi. **N**ouit et hirundo.
qñ veniat. qñ ecīam reuertat. **N**o-
uit ecīā pia auis annūciare adue-
tus sui testimonio veris iudiciū.
Nouit ecīā formica explorare se-
renitatis tempora. **N**am cum ad-
uertent madidatos ymbre fru-
ctus suos humescere. explorato
diligentius aere. qñ iugem possit
seruare tēperiem. acruos reserat
suos. et de cauernis foras suis hu-
meris exportat vt iugi sole ppria
frumēta siccat. **D**eniqz haud
quaq̄ illis diebus omnibz rūpi-
de nubibz ymbre videbis. nisi cū
fruges suas. horreis pprijs. for-
mica reuocarit. **B**oues impen-
dente pluuia ad p̄sepia se tenere
nouerūt. **I**dem vbi naturalr sen-
sim mutatōem celi collegerint. fo-
ras spectant. et vltra p̄sepia. cerui-
ces extēdūt suas. vna omnes spe-
cie. vt p̄dire se velle testentur.
Quis sub aduentu hyemis in ex-

plebilis ad escam. insatiabiliter
 herbā rapit. eo q̄ p̄sentiat asperi-
 tatem hyemis affuturā. vt se pri-
 us herbe pabulo farciat. q̄ gelu
 adurēte omnis herba deficiat. **E**-
chin iste terrenus quē vulgo
 ericūm vocāt. si q̄d insidiarū p̄sen-
 serit sp̄imis suis claudis. atq; in
 sua se arma colligit. vt q̄cumq; eū
 cōtingendū putauerit. vulneret.
Iteq; echin? futuri p̄uidus. ge-
 minas sibi respiciendi vias munit.
 vt q̄n boreā flaturū collegerit. sep-
 tentrionalem obstruat. q̄n notio
 cognouent detergi aeris nubila.
 ad septentrionalē se conferat. vt
 flatus declinet obuios. et regio
 ne necaturos. **V**nde dignam dño
 laudem p̄pha detulit dicens. **Q**m̄
 magnificata sunt opera tua dñe.
 omnia in sapientia fecisti. **O**mnia
 penetrat diuina sapientia. implet om-
 nia. idq; locupletius ex irrōnabi-
 lium disputatōe colligitur. **V**ali-
 dius est em̄ nature testimonium
 q̄ doctrine argumentū. **C**ui am-
 mātū incognitū est. quē admodū
 suam tueatur salutem. **S**i v̄tus
 suppetit. resistēdo. si velocitas. fu-
 giendo. si astucia. p̄cauēdo. **Q**uis
 ea vsuz mēdēdi herbarūq; docuit
 habere noticiā? **H**oies fumus. et
 sepe specie herbarū fallimur. et ple-
 nūq; quas salubres putam? noxi-
 as reperimus. quotiens inter dul-
 ces epulas. abus letalis irrepfit
 et inter ip̄as aulicorum exubias

ministrorū vitalia regum feralis
 esca penetrauit. **F**ere solo nozunt
 odore noxia. et p̄futura discernes-
 re. nullo preuio. nullo p̄gustatoē
 carpitur herba. nec ledit. melior
 em̄ magistra veritatis natura est.
Hec sine vllius magisterio sua
 uitate sanitatis nostris infundit
 sensibus. eadem doloris acerbita-
 tem docet effugiendam. hinc vita
 dulcior. mors amarior. **H**ec com-
 mendat leone catulos suos. im-
 mitem ferarū materno mollit affe-
 ctu. **H**ec tigridis interpellat fero-
 citatem. et imminentez eam prede
 reflectit. **N**aq; vbi vacuū rapte
 sobolis cubile reperit. ilico vesti-
 gis raptoris insistit. **A**t ille. quā-
 uis equo vectus fugat. videns tū
 velocitatē fere se posse p̄ueri. nec
 euadēdi vlluz suppetere sibi posse
 subsidiū. t̄technam h̄mōi fraude
 molitur. **V**bi se contiguū vident
 sperā de vitro proicit. **A**t illa ima-
 gine sui luditur. et sobolem putat
Reuocat impetū. colligere fetū de-
 siderās. rursus inani specie reten-
 ta totis se ad comprehendēdū equi-
 tem viribus fundit. et iracūdie sti-
 mulo velociter fugienti imminet
Ille iterū sperē obiectu sequentēz
 retardat. nec tamen sedulitatem
 matris memoria fraudis exclu-
 dit. **C**ausaz versat imagine. et q̄si
 lactatura fetum resistet. **P**ic pie-
 tatis sue studio decepta. et vindi-
 ctam amittit. et prole. **Q**uid nob
 h. i

scriptura aufert. que dicit. **Filij**
diligite patres vestros. parentes.
nolite ad iracundiã puocare fili
os vestros. **Natura** hoc bestiis in
fundit. vt catulos p̄prios amēt.
fetus suos diligant. **Nesciūt** ille
odia nouercalia. nec mutato con
cubitu parentes a sobole deprauiã
tur. neq; nouerūt preferre filios
posterioris copule. superiores aut
negligere. nouerūt pignora sua.
nesciūt caritatis differentiã. odio
rum in cœntua. offensionū discrim
ina. **Simplex** ferarum natura
est. nescit veritatis calūnias. **Hic**
enim omnia tēperauit deus. vt q̄
bus minus ratiois daret. plus in
dulgeret affectus. **Quo** v̄ro fera
pro catulis suis. non ipsa potissi
mum se offerat morti. **Que** fera
fetus suos. innumeris licet ob
sessa cuneis armatorū. non suis vi
scerb? tegat. **Illa** puulos suos
muro sui corporis septo s. immu
nes prestat periculi. **Quid** dicit
homo qui mandatū negligit. na
turam obliterat. **Filius** patrem
despicit. pater abdicat filiū. et hic
putat nescius eē vbi dānatur fe
cūditas. se potius pater damnat.
qui facit irritum esse qđ genuit. et
hoc putatur auctoritatis esse. vbi
sterilitatis natura multat. **Ex**
ortem ratiois canem eē nemo du
bitauerit. tamen si sensus eius vi
gorem consideres. senties eum sen
tiendi societate. vim sibi ratiois

assiscere. **Demq;** q̄ pauci in gim
nalsijs constituti. qui totā in discēdo
vitā et vite lōgeuitatē struerint.
vix potuerūt cognoscere. vt filogis
morū cūmctōes cōtexerēt. hoc na
turali canis eruditōne cōplendere
facile poterit estimari. **Nā** vbi ve
stigiū leporis. ceruicq; reperit atq;
ad diuerticulum semite venerit. et
qđdaz viarū cōpetit. q̄ ptes in plu
rimas scindit. obuiat singularū
semitarū exordia. tacitus ipse secū
p̄trahat. velut filogistica vocē. sa
gacitatē colligēdi odoris emittēs.
Aut in hanc pte inqt defluxit. et
in illaz. et certe in hūc se anfractu
contulit. h̄ nec istā nec illaz ingres
sus est. **Dupest** ergo vt in istaz
separati. sine dubitatōne contule
rit. **Qđ** homines vix p̄lixa cōpo
sitate artis meditatione cōponunt.
hoc canibus ex natuā suppetit. vt
ante mendacium deprehendant. et
postea falsitate repudiata. inueni
ant veritatem. **Nonne** totos dies
sterūt p̄hi p̄pōnes sibi in puluere
diuidētes. q̄ radio sibi describunt
singulas. et ex tribz cū vnā eaz
veram eē necesse sit. duas p̄mo inter
ficiāt tanq̄ mēdacio cōgruētēs. et
sic in ea relicta. vim veritatis he
rere definiūt. **Quis** tam tenax p̄t
esse beneficij et memor grē. quāto
quidem pro dño etiam canes infi
lire nouerūt. et extraneorū accessus
p̄hibere nocturnos. et mori p̄ do
minis. et amorū cū dñis sint patē.

Depe etiā necis illate euidentia ca-
 nes ad redarguendos reos indi-
 cia p̄diderūt. vt muto eorū testis-
 monio plerūq; sit creditum. An-
 thiochie ferunt in remotiore pte
 vrbis crepusculo necatū virum.
 qui canem sibi adiūctū haberet.
 miles q̄dam p̄dandi studio mi-
 nister cedis extiterat. tectus idem
 tenebroso adhuc diei exordio. in
 alias ptes cōcesserat. **J**acebat in
 humatuz cadauer. frequens erat
 spectatū vultus. **A**stabat canis
 questu lacrimabili. dñi deflebat
 erūnam. forte is qui necem intus-
 lerat vt se habet versūcia humani
 ingenij. que versādi in medio au-
 ditoritate presūpta fidē assēret in-
 nocentie. ad illam circūspectatis
 ppli accessit coronā. et velut misē-
 rans appropinquauit ad funus.
Tunc canis seqstrato paulisper
 q̄stu doloris. arma vltōis assump-
 sit. atq; apprehensū tenuit. et ves-
 lut epilogo quodam miserabile
 carmen immurmurans. vniuersos
 cōuertit in lacrimas. fidem p̄-
 bationi detulit. qd̄ soluz tenuit ex
 plurimis. nec dimisit. **D**emq; p̄-
 turbatus ille. q; tam manifestuz
 rei iudicē neq; odij. neq; inimici-
 diarū. neq; inuidie aut iniurie ali-
 cuius poterat obiectōe vacuare.
 crimen diūtius nequit refellere.
Itaq; qd̄ erat difficilius. vltōem
 p̄secutus est. qz defensionem pre-
 stare non potuit. **Q**uid nos dig-

num nr̄o referim? creatori. cuius
 cibo vescimur. et dissimulamus in-
 iurias. et sepe inimicis dei. eas q̄s
 a deo accepimus epulas exhibe-
 mus. **Q**uid agniculis simplitiuz
 quos minuscule puulorū compa-
 ramus infancie. **D**epe ex hīs in
 magno grege. agniculus per ouī-
 lia tota vagatur. eriat a matre. et
 cū eam repperire non possit. bala-
 tu frequēti absentē incitat. vt res-
 pōsure vocē exātet. q; ad e? sonū
 errabūda replicet vestigia. **M**ul-
 tis licet versetur in milibus ouīū.
 recognoscat vocē parētis. festinat
 ad mrem. lactis q̄z materini no-
 tos sibi fontes req̄rit. quāuis a
 bi desiderio detineat. et potus. trās-
 scurrit tñ aliena vbera. gūida li-
 cet humore lactis exundet. solaz
 mrem req̄rit. soli? sibi m̄m vber-
 ris. paupes suos significat abū-
 dare. **I**lla q̄z inter multa agnicu-
 lorū milia. solū filiū nouit. vn?
 plurimorū balatus. eadez spēs. h̄
 illa tñ fetū suum discernit a cete-
 ris. et solū filiū tacito pietatis tes-
 timonio recognoscat. **P**astor errat
 in discretōe ouium. agniculus
 in agnitōne matris nescit errare.
Pastor fallitur specie. h̄ ouis pie-
 tate non fallitur. **V**n? odor oibz
 sed tñ habet natura odorē suū do-
 mesticū quē soboles spēali q̄dam
 vidē p̄petate redolē. h̄ suos v̄sus
 natura et sensus domesticos. **V**ix
 infatulo ceperāt dentes prūpere.

etiam nouit sua arma temptare.
nondum catulo dentes. et tanquam ha-
beat. ore proprio se querit uolsci.
Nondum ceruo cornu. et tamen fron-
te pludit. atque ea que nondum exp-
tus est tela mimitatur. **L**upus si
prior hominem uident. uocem eripit.
et despicit eum. tanquam victor uocis
ablate. **I**de si se preuisu senserit.
deponit ferocitate. et non potest currere.
Leo gallum et maxime album
uereatur. **C**aprea vulnerata dicta
num petat. et de vulnere excludit sa-
gittas. **N**ouunt et bestie remedia
sua. **L**eo eger fimeam querit. ut des-
uoret. quo possit sanari. **L**eo par-
tus capree agrestis sanguinem bi-
bit. et uim languoris euat. **O**mnis
fera egra. canis hausto curat
sanguine. **V**rsus eger formicas
deuorat. **C**eruus oleum ramuscu-
los mandit. **E**rgo fere nouunt ca-
petere que sibi profint. tu ignoras
o homo remedia tua. tu nescis quomodo
tute eripias aduersario. ut te tanquam
preuentus lupus effugere non possit.
ut oculo tue mentis eius perfidiam
deprehendas. et prior cursum uerbo-
rum eius impedias. imprudentiam
eius et acumen. disputatois obtu-
das. **Q**ui si te ille preuenit. uocem
tuam auferet. et si obmutueris.
solue amictum tuum. ut sermone
resoluas. et si in te insurrexerit lu-
pus. petram accipe et fugit. **P**etra
christus est. **S**i ad christum confugias.
fugit lupus. nec terrere te poterit.

Hanc petram quesitum petrus. cum
titubaet in fluctibus. inuenit. quod
dexteram amplexus est christi. **Q**uid
dicam. alio homines delectari. et
illud ad escam fumere. quod et leo et
pardus fugit. **D**emum sibi aliis
um aliquis conficandum putauit. et
rit. leopardum inde exiit. nec resti-
sit. **C**uius uenenata fera odorem
non potest sustinere. tu id pro cibo
sumis. et uisceribus infundis in-
termis. **H**ec medicatur interdum
coloribus. **H**umatur pro medi-
camento. non pro cibo sumatur.
pro egrotantibus. non ab epulis
tibus. **M**edicamentum queris. et ie-
iunium fugis. quasi maius aliud
remedium reperire possis. **I**eium
hominis sputum si serpens gusta-
uerit moritur. **V**ides quanta uis
ieiunii sit. ut et sputo suo homo terre-
num serpentem interficiat. et me-
rito spiritalem. **Q**uanta dominus
etiam minusculis infundit pru-
dentiam. **T**urtur mico suo ne-
pulos suos incur sat lupus. squil-
le folia supiacet. **N**ouit enim quod
hominis folia. lupi confugere con-
sueuerunt. **N**ouit vulpecula quomodo po-
steritate foueat suam. et tu ignoras
tu negligis. quomodo aduersus lupos
nequicie spiritualis posteritate uis-
te huius habes tutiores. **H**ec re-
uertamur ad seriem creature. et con-
sideremus qua ratione dominus aliis
bestijs angustiora colla formaue-
rit. ut leonibus. atque tigris.

119
vris quoq; alijs plixiora. vt ele
phantis. ⁊ camelis. Nōne euīdes
cā est. qz illis feris que carne ve
scūtur nō erat opus plixitate cer
uicis. Non emz in teras pascēdi
grā ceruicēz atq; ora deiciūt. s; aut
ceruū inuadūt. aut bouem. ouēq;
discerpūt. **C**amelus vero cū sit
altior. quō herb̄ minutissimis pa
scretur. nisi lōgiora vsq; ad ter
ram colla. ad vsū pastionis exten
deret. Itaq; camelus p̄cētatis
sue prolixiora colla sortitus est.
Equus pari rōne. **B**os qz simili
modo. Nec em̄ pascūtur herbis.
Elephātus aut̄ eciam p̄minē
tem p̄muscādā habet. qz cum sit
eminentior cūctis. inclināe se ad
pascendū non pōt. Itaq; p̄mu
scide eius ad colligēduz abuz vti
tur ministro. ea imanis bestia
largo potui infundit humorem.
Ideoq; concaua est. qz ad restin
guendam tante bestie sitim. ple
nos lacus hauriat. ā collecto flu
mine possit humidare potantē
Cerui sane minor estq; poscat tā
ti corporis moles. Ne ea quoq; os
neri magis esset q̄ vsui. **I**deo
nec genua flectit. qz rigidiorib;
opus fuit crurib;. quo velut co
lūnis. tāta possit mēbroz machi
na sustineri. **C**alcaneū leuiter in
aruat. rigent cetera pedū a sūmo
vsq; ad p̄mū. nec sicut in ascellas
nos sepe deponimus. **I**ta se bestia
pōt tanta deflectere. meritoq; non

voluendi se neq; curuandi vsunt
cum ceteris animātibus pōt has
bere cōem. fulcitur hinc inde trabi
bus maximis vt in sōno aliquā
tulum sine periculo reflectat. qz
pes eius nulla artuum coniūctōe
distinguit. **M**ansuetis ergo ve
luti quedā fultra eorum quib; h
vsus est parantur in gemo. feris
autēz ⁊ agrestib; qz nemo hmōi
qbus sustentari queāt fultra s; s
stermit. hinc venit vsus periculi.
Nāq; arbore mixi. aut costas fri
cant. aut in somno sese relaxant.
que nonnunq; victa atq; inflexa
tanto corpore frāgitur. atq; ille q̄
sese in eandē refuderat corruit. nec
erigere atq; eleuāe se pōt. ibiq; ia
cens interit. aut gemitu suo p̄di
tus stermitur. diuz venter ceteraq;
iuxta molliora. ad vuln; patent.
Nam dorsū eius ceteraq; exteiora
nulla facile solent tela penetrare.
Sunt autēz qui p̄pter ebir̄ illis
insidias parant. vt arbores eas
qbus se applicare cōsueuerint. ex
alia parte qua infrequētior vsus
eis sit. aliquantū recidāt. vt refle
ctente se elephāto. pōdus mēbro
ruz eius sustinere possint. ruināq;
eius arcessant. **S**ed si quis ista
replendit. replendat eciam alti
tudines edificiorū. qz cūus gra
uem minatur ruinam. ⁊ difficili;
reparatur. **V**erū si illa p̄pter pul
chritudinē. aut p̄pter speculanti
frequenter attollim;. hec quoq;
b. iij

in elephantis p̄bare debemus q̄
magnūz rebus bellicis vsū m̄
m̄strant. Indi gens p̄sarū ferox
bellis. valida sagittis. omniq̄ te
lorum iactu. q̄ de superioribz ad
inferiora. validiora m̄su tela toz
quentur. acies eorum velut turris
bus grandibus septa p̄cedit. in
medijs cāpis tanq̄ de muro dimi
cant. et velut in arce quadā et spe
cula collocati spectant magis bel
la q̄ subeūt. Itaq̄ alii a pericu
lo vidētur tuti. molibus bestiaz.
Quis em̄ eas adire audeat cum
desup facile iaculis fugatur. infe
rius elephantoz conerāt m̄ar
su. Dem̄q̄ cedunt illis aues. et ar
matoz auei et castra illa quadra
ta soluūtur. Intolerabili nāq̄ im
petu in hostes ruunt. et nullo ag
minie bellatoz. nulla cōstipatōne
militū. nullo clipeozū retardant̄
obseptu. velut quidam mobiles
montes versantur in prelijs. et vt
colles alto eminent vertice. mug
tus fr̄agore omniū p̄turbant cō
fidentiaz. Quid h̄ijs faciat pedes.
quāuis lacertis validus et manu
p̄mptus. cum sibi septus arma
torum populus gradiendi motu
quasi muratus occurrat. Quid
faciat eques. cui equus eius p̄ter
refactus tante bestie immamitate
desugiat. Quid faciat sagittarius
cum desup ferrata viroz corpora
iaculi ic̄tu sentire non possint. be
stia quoq̄. nec nuda facile pene

trabilis ferro fit et munita loricijs.
obuias sine sui periculo acies se
cet. et conerāt turmas. Itaq̄ vt
immēsa edificia. ita elephāti fun
damentis validioribz sustinētur
alioq̄n paibus fulti pedibus in
tra breuem laborētur etatez. nunc
autē tricentis et amplius ferūtur
annis vitam p̄ducere. q̄ ad ma
gnitudinē omnia sibi mēbra con
ueniunt. Ideoq̄ non distincti vt
nobis. sed cōpacti artus sunt quo
robustiores sint q̄ homines. Si
diu steterint aut velotus current
iugiterq̄ ābulauerūt. genua vexā
tur et plante. Coniūcta em̄ et arti
culata facili? q̄ cōcreta atq̄ solis
data. aut doloris sensu. aut casuz
offensionis emittunt. Et q̄d m̄
raris. si vestiti armis timētur. q̄n
quidē dentibus suis tanq̄ natu
ralibz spiculis semp̄ armati sūt.
Promuscida sua quicquid inuol
uerint. velut quodam lapsu rume
ingentis examināt. Inuoluūt p̄
muscida oris sui escam. et quasi q̄
dam altissimi dracones serpētis
quos ceperint spiris flagellāt. ple
rūq̄ eas in orbe colligunt. maxi
me cum de terra cibis legif. aut
potus hauritur. Documēto itaq̄
nobis sint. q̄ nihil in h̄ijs sup
fluum sit creatū. et tamen hec tate
molis testia sbiecta nob̄ iperijs
seruit hūanis. **E**tem qm̄ de h̄ois
creatuā dicturi sumus cōmedatō
nem eius p̄struē et p̄libare dē.

Videbatur enim nihil elephan-
tis creatura habere robustius.
nihil tam terribile vel procerum.
Nihil tam ferum quam leones vel ti-
grides sunt et hec seruiunt homi-
ni. et naturam suam humana insti-
tutione deponunt. obliuiscuntur quod
natura sunt. induuntur quod iubentur.
Quid multa? Docetur ut pu-
uili. seruiunt ut infirmi. verberantur
ut timidi. corriguntur ut
subditi. in iras nostros tran-
seunt. quoniam motus proprios per-
diderunt. Mirabilis ergo natura
in maximis. mirabilis enim in ex-
cellis dominus. mirabilis enim in
minimis. Sicut enim non minus
plana camporum quam montium alta
miramur. nec plus altitudine ce-
dri stupem? quam vitis aut oleae bre-
uis fecunditate. Ita non amplius
miros elephantem. quia procerus
est quam murem. quia terribilis ele-
phanto est. Nature ergo hec po-
tentia est ut terribilia alijs. alijs me-
ticulosa sint. Est enim donata pro-
gatiua quedam singulis creaturis.
ut quibusdam prouilegijs proprijs ful-
ciatur. Formidabilis tauris. ele-
phantus murem timet. **L**eo quidem
rex ferarum exiguo scorpiomnis aculeo
exagitat. et veneno serpentis oc-
ciditur. Eximia leonis pulcritudo
per comites ceruice thoros excuti-
tur. cum sublato serpens pectore at-
tollit ora. Sed quis non miretur
tam breuis scorpiomnis aculeo. ut

in corpore eius putes. in gentium corporum
exigere mortem? Nec quis quod
hec reprehendat quod creator serpen-
tes creaturis suis aliaque vel ani-
mantium vel herbarum genera ve-
nenata miscuerit. Nata sunt enim
hec ad correptionem nostram. non
ad deformatem. Namque ignavis
aut infirmis. aut impijs. plerumque
offensionem atque terrori sunt. alijs
vbi ita sunt hec. ut pedagogi-
puulis amari videntur acerbi. et
molesti formidabiles verberare li-
bertatem lasciuendi negant. nec
tatem discipline exigunt. ne pue-
rilis animus luxu diffluat. ter-
rore constringunt. Ideoque horum
austeritate frugi euadunt. sobrijs.
continentes. laudi magis quam ludo
dediti. Vides quod terribilia illa fla-
gella proficiant. sic et serpentis flagel-
la sunt eorum quibus infirma ani-
mi etas et quedam puerilis mente
seruitus. erumis fortioribus nocere
non possint. Denique confidenti in do-
mino dictum est. Dup aspidem et
basiliscum ambulab. et conculcab
leonem et draconem. Paulum momor-
dit vipera. et putabatur eum quasi pec-
catorem. vix de naufragio seruatum
veneno esse moriturum. Sed postea
quod inuolabilis permansit. exussa
in igne vipera. plus apud intuen-
tes venerationis inuenit. Sed et
ipse dominus ad omnes ait. Qui crediderit
et baptisatus fuerit. huius saluus erit.
qui vero non crediderit. damnabitur.

Signa autem credentium hæc dixit fore ut serpentes manu mulceant venena huius atque omne mortiferum etiam si biberint nocere non possit. **T**ua ergo tibi magis incredulitas o homo quam venena metuenda serpentium sunt. **T**u ne ergo illa ut saltem dum formidatur illa ad fidei te provocare possint. **Q**uod si deum non times vel ultionem perfidie venena formida. **N**unc qui et elephantos vides tibi subditos. et leones esse subiectos. nosce teipsum o homo quod non ut ferunt apollinis phicij. sed salomonis facti est. qui ait. nisi scias te formosam in mulieribus. quam multo ante moyses in deuteronio scripserit. **A**t tunc tibi o homo. tibi attende ait lex et propheta. nisi scias te. **C**ui hoc dicit. **F**ormosa inquit in mulieribus. **Q**ue est pulchra in mulieribus. nisi anima que in utroque sexu prestantiam possidet pulchritudinis. **E**t merito decora est que non terrena sed celestia. non corruptibilia. sed incorrupta desiderat. in quibus deus perire non solet. **C**orporalia enim omnia processu etatis aut egritudinis inequalitate marcescunt. **H**inc attende dicit moyses. **I**n quanto totus es. **I**n quo melior tui portio est. **D**enique interpretatus est dominus quid tu his dices. **A**t tunc dicit vobis a falsis prophetis. **I**sti enim animam debilitant. mentes subvertunt. **N**on ergo caro tu es. **Q**uid enim est caro. sine anime gubernaculo. mentis vigore.

Caro hodie sumitur. etiam deponitur. **C**aro temporalis. anima diuturna. **C**aro amictus est anime. que se induit corporis vestimento. **N**on ergo tu vestimentum es. sed qui vestimento uteris. **I**deo tibi dicitur. ut expolias veterem hominem cum actibus suis. novum induas. qui non in corporis qualitate. sed in spiritu mentis et agnitione renouatur. **N**on inquam caro tu es. **N**eq; enim carni dicitur. **T**emplum enim dei vos estis. et spiritus sanctus habitat in vobis. sed renouatis dicitur et fidelibus. in quibus permanet spiritus dei. in carnalibus autem non permanet. quia scriptum est. **N**on permanebit spiritus meus in istis. qui carnes sunt. sed prius ipsius creationis nostre seriem consideremus.

HAdamus inquit homines ad imaginem et similitudinem nostram. **Q**uis hoc dicit. **N**one deus qui te fecit. **Q**uid est deus. caro an spiritus. **N**on caro utique. sed spiritus. cui similis caro esse non potest. quia ipse incorporeus et invisibilis est. **C**aro autem et comprehendit et videtur. **C**ui dicit. **N**on sibi utique. quia non dicit factam. sed faciamus. non angelis. quia ministri sunt. **V**erum autem cum domino. et opera cum auctore. non possunt operationis habere consortium. **S**ed dicit filio. etiam si iudei contumescant. et arriam cum suis patribus commutescant. qui dum unum a consortio divine operationis excludunt

plures asserunt. et prerogatiuam
quam filio negant. seruis to-
nant. **U**ed esto ut admiculo
seruuloz ad operandu deus indi-
guissee videat. **S**i operatio comu-
nis est cuz angelis deo. nunquid
deo et angelis imago comunis es
Nunquid angelis dixerit **F**acia-
mus hominem ad imaginem no-
stra et similitudine. **N**o. **U**ed qd
sit ymago dei. audi dicentez. **Q**ui
eripuit nos inquit de potestate te-
nebrarum. et transtulit in regnu
filij claritatis sue. in quo habemz
redemptonem in remissionez pec-
catoruz. qui est imago quasi in-
uisibil. et primogenitus vniuerse
creature. **I**pse est imago patris
qui semper est et erat. **I**n principio
beniqz imago est. que dicit. **P**hi-
lippe. qui me videt. videt et patre.
Et quomodo tu cum imaginem vis-
uam patris viuientis videas dicis
Ostende nobis patrem. **N**on cre-
dis quia ego in patre et pater in
me est. **I**mago dei virtus est. no
infirmitas. **I**mago dei sapientia
est. imago dei iusticia est. **U**ed sa-
pientia diuina est sempiterna iustis-
cia. **I**mago est solus ille. qd dixit.
Ego et pater vnum sumus. **I**ta
habet similitudine patris. vt di-
uinitatis et plenitudis heat vni-
tatem. **U**bi dicit **F**aciamus. quo
inequalitas. cum iteruz dicat. ad
similitudinez nostram. **U**bi est
dissimilitudo. **D**ic et in euanges

lio. cum dicit. **E**go et pater. vtqz
non vna psona est. **U**bi aut vnu
sumus. nulla est discrepantia di-
uinitatis aut operis. **N**on ergo in
vtrouz vna psona. sed vna sbsta-
cia est. **E**t bene addidit. sumz. qz
semp esse diuum est. vt coeternu
credas. que putabas ee dissimile
Eternus est enim. de quo dicit moy-
ses. **Q**ui est misit me **P**ulcre ead
illud pmisit. **E**go et pater. nam si
prez pmisisset. tu minore filium
iudicares. **U**ed pmisit filiu. que
non ouenit credi. patre superiore
Adunxit prez. vt aduertat deu
prez et filiu eius. ordinis p iudico
non teneri. **A**ttende inquit tibi soli
Aliud em sumus nos. aliud sunt
nostra. alia qd circa nos. **P**umz.
hoc est anima et mens. nostra. hnt
corporis mebra et sensus eius. cir-
ca nos. pecunia est. serui hnt. et vi-
te istius apparatus. **T**ibi ergo at-
tende. et teipm scito. hoc est. non qd
les lacertos habeas. non quantam
corporis fortitudinem. non quantam
posselliones. quantam potentiaz.
sed qualem animam ac mentem.
vnde omnia consilia pficiuntur.
ad qua operu tuoz fructus refer-
tur. **I**lla est em plena sapietia. ple-
na pietatis atqz iusticie. qm om-
nis virtus a deo est. **C**ui dicit do-
minus. **E**cce ego iherusalez pinxi
muros tuos. **I**lla anima a deo
pingitur. qd hnt in se virtute graz
remittentem. splendorqz pietatis.

Illa anima bene picta est. in qua
lucet dñe opatōis effigies. **I**lla
aia bene picta est. in qua est splen
dor glorie ⁊ paterne imago sub
stantie. scđm hanc imaginē que
refulget. pictura p̄ciosa est. scđm
hanc imaginē. adā ante p̄cām. s̄
vbi lapsus est. deposuit imaginē
celestis. s̄p̄sit terrestris effigiem
Sed fugiam? hanc imaginez. q̄
intrare ciuitatē dei non pōt qz scri
ptū est. **D**ñe in c̄itate tua imagi
nem eorū ad nihilū rediges. **N**ō
intrat indiḡ imago. ⁊ q̄ nō intrat
excludit. qz non intrabit inqt̄ in
eam. qui facit execratōem ⁊ mēda
cium. s̄ ille intrabit in eam. cuius
in fronte. agni nomē scriptū est.
Anima ergo nr̄a. ab imaginē dei
est. **I**n hac. totus es homo. quia
sine hac nihil es. sed es terra. ⁊ i
terraz. resoluens. **D**emqz. vt scias
qz sine aia caro nihil est. **N**oli in
quit timere eos qui p̄nt corp⁹ occi
dere. animā autē non p̄nt. **Q**uid
ergo in carne p̄sumis. q̄ nihil as
mittis. si carnē amiseris? **S**ed il
lud time. ne anime tue defraudeis
auxilio. **Q**uā em̄ dabit homo cō
mutatōem p̄ anima sua. in q̄ non
exigua sui porcō est. s̄ totus huius
maneu. uersitatis s̄stantia est.
Hec est p̄ quā ceteris feraz. terre
narūqz. auū dñaris. auctis aian
tibus. **H**ec est ad imaginez dei.
corpus autē ad spēm bestiaz. **I**n
hac p̄uiz. dñe imitatōis infigne.

in illo cū feris ac beluis. vile con
sorcium. **S**ed tractem? elima
tus. qui sit ad imaginem dei. **E**st
ergo in deo. **T**erra est. quia caro
terra est. **E**rgo corpore? deus? **E**r
go vt infirmus. vt caro passioni
bus qz subiectus? **E**t forte caput
tibi videatur ad s̄ilitudinē dei. qz
eminet. aut oculi. qz intuentur.
vel aures. qz audiunt? **S**i altitu
dinem expetis. nū p̄cari videmur
qz paululū. vertice eminent? a ter
ris? **S**ed id non pudet eo nos s̄
miles deo dici. qz serpētibus cete
ris qz reptātibz. aut quia dānu
lis atqz ouibus. aut lupis celsio
res sumus. ⁊ quantū in ea parte
cameli nobis atqz elephanti p̄
ceriores sunt? **O**btutus est quidē
p̄stans spectare elemēta mundi.
cognoscere que nullus annunciet
sed tuus dephendat aspect⁹. **V**e
rum hoc ip̄m quantū est qd̄ vides
mus vt eo ad s̄ilitudinē dei nos
esse dicamus qz omnia videt. spe
ctat omnia. latentes dephendit
affectus. scrutatur cordis ocul⁹
ta? **N**ō pudet hoc dicere. cū ip̄e me
totum videre non possum. **Q**z ante
pedes est video. qd̄ a tergo est vi
dere non possum. ceruicē meam ne
scio. non noui occipiciū. renes me
os videre non possum. **S**imiliter
quantū est qd̄ audiui? cum id
qd̄ paululū distet. videre ⁊ audire
non possum. **S**i iterecti parietes
sint. impeditur aspect⁹. impedit

auditus. Deinde corpus nostrum
vno in loco heret. angusto inclu-
ditur. si rationes omnes fere ratio-
res sunt homine. omnes etiam ve-
lotiores. Non ergo caro potest esse
ad imaginem dei. sed anima nos-
tra que libera est. et diffusis cogi-
tationibus atque consilijs. huc atque
illuc vagatur. que considerando spe-
ctat omnia. Ecce nunc sumus in
Italia. et cogitamus que ad orien-
tales. aut occidentales partes ex-
pectari videantur. et cum illis ver-
sari videmur. qui in perfida sunt con-
stituti. et illos videmus. quid agunt
in Africa. si quos cogitos nobis
ea terra susciperet. sequimur profici-
scentes. inderemus peregrinantibus.
copulamur absentibus. al-
loquimur separatos. defunctos quos
ad colloquium resuscitamus. eosque
ut viuentes complectimur. et tene-
mus. et vite officia hijs usque de-
ferimus. Ea ergo est ad imagi-
nem dei. que non corporea estima-
tur. sed mentis vigore absentes
videt transmarino visu. nouit. pro-
currit. aspectus scrutatur abdita.
Huc atque illuc vno momento se-
sus suos per totius orbis fines. et
mundi secreta circumfert. que deo
iungitur. christo adheret. descen-
dit in infernum atque ascendit. li-
bera versatur in celo. Denique au-
di dicentem. Nostra autem conuer-
satio in celis est. Non ergo est
ad imaginem dei. in qua deus non

semp est. Sed audi quia ad ima-
ginem dei. dicit enim apostolus. Nos
itaque omnes reuelata facie gloria
dei speculantes ad eandem imagi-
nem reformamur. a gloria in glo-
riam. sicut a domini spiritu. Quia
ergo cognouimus animam esse ad
imaginem dei. nunc consideremus.
vtrum de anima potuerit dici. Fa-
ciamus hominem ad imaginem
dei. Sed audi et istud. quia anima
nomine hominis nuncupatur.
Scriptum est enim in Genesi. Filij
autem Ioseph. qui facti sunt illi in
Egipto. anime nouem. Omnes er-
go anime que intrauerunt cum Ia-
cob in Egipto septuagintaquinque.
Et multo aptius anima vel homo
latine vel grece antropos dicitur.
alterum ab humanitate. alterum
ab intuentio. habens viuacitatez
quam magis anime quam corpori con-
uenire non dubium est. Cui rei etiam
illud iure concurrit dictum. in thre-
mis Jeremie. Bonus est dominus
sustinentibus eum. anime que que-
rit illum. De hominibus dixit. et animam
adiiciendam putauit. Melius enim
querit ista. si sola sit abducens se a
corpore ceno. et a cupiditate carna-
li. Ipsa est ad imaginem dei. confor-
mis domini ihesu. Qui autem conformes filij
dei. sancti sunt. Sic enim legimus. dice-
te apostolo. Quamquam autem quod diligentes
deum. omnia concurrunt in bonum. hijs
qui secundum propositum vocati sunt sancti
deum quos presciuit et predestinauit.

conformes fieri imaginis filij sui
vt sit ipse primogenitus in multis
fratribus. Quos autem predestina-
uit hos et vocauit. et quos vocauit
hos et iustificauit. **U**trum ergo secundum
corpus an secundum animam iustifica-
tio tibi conferri videatur. queso re-
spondeas. **N**on dubitare non po-
tes. cum iusticia unde iustificatio
deriuata est. mentis utique non cor-
poris sit. **P**ictus et ego o homo et
tu pictus a domino deo tuo. **B**onum
habetes artificem atque pictorem. noli
bonam delere picturam. non fucum.
sed veritate fulgentem. non cera ex-
pressam. sed gratia. **D**eles pictu-
ram o mulier. si vultu tuum mate-
riali candore oblinas. si acquisi-
to rubore profundas. illa pictura
vitij. non decoris est. **I**lla pictura
fraudis. non simplicitatis est. illa
pictura temporalis est. aut plu-
uia. aut fudo tergitur. illa pictu-
ra fallit. decipit. vt neque illi placeas
aut placere desideras. qui intel-
ligis non tuum. sed alienum esse quod
placeas. et tuo displiceas auctori
qui videt opus suum deletur. **D**ic
mibi si supra artificem aliquem in-
ducas alterum. qui opus illius su-
perioris nouis operibus obducatur.
nonne indignatur ille qui opus su-
um adulteratum esse cognouerit?
Noli tollere picturam dei. et picturam
meretricis assumere. quia scriptum
est. **T**ollam ergo membra christi. et fa-
ciam membra meretricis. **A**bsit

si quis adulateat opus dei. graue cri-
me admittit. **G**raue est enim crimine
vt putes quod melius te homo. quam de-
us pingat. **G**raue est vt dicat de-
te deus. non agnosco colores meos.
non agnosco imaginem meam.
non agnosco vultum quem ipse for-
maui. **R**ecido ergo quod meum non
est. **I**llum quere qui te pinxit. **C**um
illo habeto consortium. ab illo sume
me gratiam. **C**ui mercedem dedisti.
Quid respondebis? **Q**uia si graue est ad-
ulterare opus dei. quid de illis di-
cimus qui interficiunt opus dei?
Qui humanum sanguinem fundunt.
qui vitam quam deus donauit ex-
torquent. qui dicunt. tollamus ius-
tum. quia inutilis est nobis. **V**nde
bene dictum est hodie. **V**ulpes fo-
ueas habent et volucres celi in-
dos vbi requiescant. filius autem ho-
minis non habet vbi caput suum
reclinat. **A**uis seruatur in mido.
homo non abscondit in fouea. sed
decipitur. **F**ouea vera os hominis
est. fouea alta peccatum est hominis.
vbi sunt noxia et fraudulenta consi-
lia. male cogitationes. **T**u ambulas
et alius tibi foueam parat. **I**n me-
dio laqueorum ambulas. quos ab-
sconderunt tibi in via inimici tui.
Omnia ergo circumspecte. vt fugias
sicut dammula de retibus. et sicut
auis de laqueo. **D**ammula. recia.
aspectu viuacitate declinat. **A**uis
euitat laqueos. si ad superiora se con-
ferat. et terrena superuolat. **I**n su-

perionibus enim nemo tendit recia-
 laqueum nullus abscondit. **I**deo e-
 couersatio in supernis est. huius non
 solet in predaz ire captura. **B**ed
 qd miraris. si homo decipit ab ho-
 mine. quoniam filius hominis ubi requiesce-
 ret non habet. **E**t ille quidem talez
 hominem fecit in quo caput suum re-
 clinaret. **B**ed postea quod in pectore
 non non requies proximi cepit esse. sed
 fouea. postea quod alter alteri ne-
 scire cepit insidias. que iuuare de-
 beret caput suum christus auertit a
 nobis. sed postea tamen maluit illud
 morti offerre pro nobis. **N**oli igitur
 esse fraudulētus. crudelis. im-
 mitis. ut in te christus caput reclinet.
Demique cum fecisset piscium beluas.
 cum fecisset ferarum genera et bestia-
 rum. non requieuit. **R**equieuit autem
 postea quod hominem ad ymaginem
 suam fecit in quo requiescat. **A**udi
 dicentem. **S**upra quem requiescam
 nisi supra humilem et quietum et tre-
 mentem verba mea. **E**sto ergo hu-
 milis et quietus. ut in tuo deus re-
 quiescat affectu. **Q**ui non requieuit in
 bestiis. multo magis non requiescit
 in pectore bestiali. **S**unt enim ani-
 mi bestiales. **S**unt fere formam
 hominis indute. de quibus dicit dominus.
Attē. v. a. sal. propheta. quod verba ad vos
 in vest. ouis. intus au. sunt lu. ra. **I**n
 hiis ergo non requiescet deus. sed
 requieuit in moribus humanis. quos
 fecit deus ad ymaginem suam et si-
 militudinem. **Q**ui fecit virum qui non

det velare caput suum. quoniam ymago
 et gloria est dei. **N**on viri aie dicit.
Ecce ego iherusalem pinxi muros tuos
Non dixit pinxi ventrem tuum. non
 dixit. pinxi inferiora tua. sed dixit.
 pinxi muros tuos. valida se asse-
 rens hominum muros dedisse perfidia.
 ut si puigil speculatoz in portis sit
 obsidionis possit periculum appulsa.
Dicit itaque. **N**on tibi voluptates de-
 di. non illecebras cupiditatum. non in-
 cētua luxurie. non alieni decois co-
 cupiditatem. sed dedi tibi fundamē-
 ta muralia. dedi tibi turrim excel-
 sa fastigia. in quibus constitutus. ex-
 pugnari ab hoste non metuas. nec
 ingruentium legionum terribilia. li-
 cet temptamenta formides. **D**emique
 habes in ysaia. quod iusti anima dicit
 vel ecclesia. **E**go ciuitas munita. ego
 ciuitas obsessa. **M**unita per christum. ob-
 sessa per dyabolum. **B**ed non det ob-
 sidione vereri cui christus adiutor est
Munitur enim gracia spirituali. et se-
 cularibus periculū obsidet. **V**ni et in
 cātiis habes deum. **E**go murus et vbe-
 ra mea turres. **M**urus est ecclesia.
 turres eius sunt sacerdotes. quibus
 abundat. et de naturalibus verbū. et
 de moralibus disciplinā. **C**ognosce
 ergo te deca aia quod imago es dei
Cognosce te homo quod gloria es dei. **A**u-
 di quoniam gloria. propheta dicit. **M**irabilis
 facta est cognitio tua ex me. sed est in me-
 dio opere tuo. mirabilior facta est
 maiestas. in consilio hominis tua sapi-
 entia predicatur. dum me intueor.

quem tu i iphis cogitatib? ocul
tis a intermis affectib? dephedis
scie tue agnosco misteia. **C**ogno
sce ergo te lo quatus sis. a atten
de tibi. ne qn laqueis implicatus
dyaboli. fias pda venatis. ne for
te in fauces terribil leonis incur
ras. qui rugit. circuit. qrens quez
deuoret. **A**ttede tibi vt cofideres.
qd in te intret. qd ex te exeat. **N**o
in dco dico. q absorbet a egenf
h de cogitoe dico. de smone asse
ro. **N**o in te intret alieni thori co
cupiscetia. no irrepat tua mente.
non rapiat oculus tuus traseutis
femine pulcritudine. anim? non
illudat. non sermo tuus teptame
toz machinas neccat. no in dolo
pdat. n maledicto pximo asper
gat opprobriu. **V**enatore te fecit
deus. no expugnator. qui dixit.
Ecce ego mitto venatores mul
tos. **V**enatores. n crinimis. h ab
solutois. **V**enator. vtqz. n culpe.
sed gre. piscator xpi est. cui dicit.
Ammodo eris hoies capiēs. vniufi
cas. **S**ic mitte recia tua. sic mit
te oculos tuos. sic mitte sermões
tuos. vt nullu opprimas. h absol
uas fluctuante. **A**ttede inqt tibi
Sic sta ne cadas. sic currevt ad
brauiū puemias. sic certato. vt se
pe decernas. qz legitimo debes cor
rona certamini. **M**iles es. hostez
diligēter explora. ne tibi noctur
nus irrepat. **A**thleta es. mambo
aduersario ppior esto q vultu. ne

oculu fallat tuum. **L**iber obtutus
fit. argutus in cessus. vt irruente
effundas. cedente occupes. vuln?
vigilati aspectu exeat. forti con
gressu repellas. **Q**z si fueris vulne
ratus. attende tibi. curre ad medi
cum. qre remediū peniteti e. **A**ttē
de tibi qz carne habes. q ato labi
tur. vt veniat tibi bonus aiaz me
dicius. sermo dñi. **A**ccomoda
tibi oracula dñi. tanq medicame
ta salubria. **A**ttede tibi ne fiat v
bum absconditū in corde tuo im
quū. **S**erpit em venenū qd a les
talia infert tagia. **A**ttede tibi ne
obliuiscas dñi. qui fecit te. ne no
men eius in vacuū accipias. **A**ttē
de tibi. lex dicit. ne ai manducaue
ris a satiatus fueris a domos edi
ficaueris a habitare ceperis a pe
coribus tuis repletus fueris a au
to a argento abudaueris. a om
ibus qcuqz tibi fuerit in multitu
dine. exaltes te corde a obliuiscas
ris dñm deū tuum. **Q**uid emz hēs
hō qd nō accepisti? **N**ōne hec oia
sicut vmbra ptereūt? **N**ōne dom?
tua hec puluis est a cinis? **N**ōne
hec omia fabula? **N**ōne seculi the
saurus vanitas est? **N**ōne tu ipe
es cinis? **R**espice in sepultra hoim
a vide qd ex te nisi cinis a ossa re
manebūt. h est de corpore tuo **R**e
spice inqz a dic mihi qis diues qis
paup fit. **D**iscerne imopes ac potē
tes **N**udi oēs nascimur. nudi mo
rimur. nulla discretō inter cada

uerā mortuoz. nisi forte qz graui
us fetēt diuitū corpora. distēta lu
xuria. **Quē** audisti pauperē crude
litate defunctuz. pdest illi inopia
sua. exercet corp? suum. nō oppri
mit. **Nec** tñ audiui? iustū dere
lictū. q̄ semen eius q̄rens panem
Qm̄ qui bñ opatur in terra sua.
abūdabit alimentis. **Attēde** ergo ti
bi diues qz q tu carnē portas. **At**
tēde ergo tibi paup. qz aia tua p̄
ciosa est. **Et** si caro mōilis. qz diu
turna aia. **Et** si tibi deest pecunia.
nō deest grā. **Et** si nō est dom? am
pla. nō diffusa possessio. celū pa
tet. terra libeā est. oibus in cōe ele
mēta donata sūt. **Patēt** eq̄ diuiti
bus atqz pauperibz ornāmēta mū
di. **Nūq̄d** pulciora p̄ciosissimaz
domoz aurata laq̄aria q̄ celi fas
cies stellis insignita fulgētibus?
Nūq̄d latiora diuitū ruā q̄ spa
cia terraz? **Vñ** ad eos q̄ domū ad
domū q̄ villā ad villaz iungūt di
ctuz est. **Nūq̄d** soli vobz h̄itatis
sup̄ terrā? **Maiore** domum tu hēs
paup in q̄ clamas q̄ exaudiris.
O isrl̄ inq̄t p̄ph̄a. q̄ magna ē do
mus dei q̄ ingēs locus possessiois
ei? **Magn?** q̄ nō hēt finē. altus q̄
immēsus. **Dom?** dei diuiti cōis ē
q̄ pauperi. **Difficile** est tñ diuitem
intrare in regnū celoz. **Sed** forte
doles. qz nullū tibi auratoz lichs
noz refulgeat lumē. **Sed** multo
illustrior tibi lumine arcūfuso lu
na resp̄lēt. **De** hyeme forsitan q̄

reris. qz nulla tibi p̄pocausa an
helātibus ignibz vaporātur. **Sz**
hēs solis calorē q̄ tibi orbē terraz
tēperet q̄ hyberno te defēdat a fri
gore. **An** illos btōs putas q̄ ser
uoz sequentiū stipātur cateruis?
Sed q̄ alienos pedes req̄rūt suis
vti nesciūt. **Demqz** a paucis p̄ce
dūtur. a plurimis portātur. **Nisi**
forte illō miraris. qz abūdant au
ro. argēto. pecunia. **Quātis** abū
dāt vides. quātis egeāt nō vides
Sed eburneis lectis acūbere p̄
ciosū putas. q̄ non cōsideras p̄cios
fiores eē terrā. que pauperi thozos
graminū st ermit. **In** q̄bus dulcis
req̄es. suavis est sōnus. quez ille
aurea cōpositus spōda. tota pui
gil nocte q̄rit. q̄ nō capit. **O** q̄to
te ille beatiore iudicat. vigilās q̄
escentē. **Illud** p̄terea qd̄ multo ē
p̄stātū. qm̄ iust? vir. qui h̄ egue
rit. illic abūdabit. **Et** qui h̄ labore
tolerauerit. illic cōsolatōem hēbit.
Qui aut̄ h̄ recepit bōa. illic mer
cedē eoz sperare n̄ poterit. **Paup**
tas em̄ mercedē suam reseruat. cēs
sus absūmit. **Attēde** ergo tibi
paup. attēde diues. qz in paup
tate q̄ diuitihs tēptamenta sunt.
Ideoqz sapiēs dicit. **Et** qua rōne
petierit hoc dicit. **Datus** est em̄ hōi
hrē qd̄ sufficiat. qz diuitie vt epul
ventrez. ita animū curis solitudi
nibusqz distendunt. **Ideoqz** petit
cōstitui sibi q̄ opus sūt q̄ sufficien
tiā. ne repletus inq̄t mēdax fiam.

et dicam **Q**uis me videt? Aut pau-
per factus furti facia. et pueri in
nomine dñi. **F**ugienda igitur vel
cauenda sunt mundi temptamēta-
ne paup desperet et ne dures opu-
lens insolescat. **D**escriptū est em-
Cum expuleris gentes et ceperis
viti terris eorum. ne dicas. **V**irtus
mea et manus mea hanc mihi pos-
sessionē parauit. **S**ic em̄ est qui
opes suas merito ascribit suo. et
ideo quasi reprobatus propriū non
agnoscit errorē. sed longo trahit
fune peccatum. **N**am si credat qd
accessio pecunie aut fortuitus enē-
tus aut turpis astucia sit non hz
locū insolētia. in qbus aut nulla
laus et inanis labor aut cupiditas
inuerecūda sit. modū nesciēs
ponere voluptati. **M**ed iam et de
ipso corpore hominis aliq̄ dicēda
sunt. qd̄ prestātius ceteris decore
et gratum eē quis abnuat? **N**am
si vna atqz eadē omnīū terrenoz
corpoz videatur eē substātia for-
tutudo et pccitas in qbus daz be-
stis maior. forma tñ humani cor-
poris est venustior. status erectus
et mediocris vt neqz enormis p-
ccitas sit neqz vilis et abiecta pau-
xillitas. et tñ ipsa habitudo corpo-
ris suavis et grata. vt neqz beluis
na vastitas horroni sit nec gracilis
litas tenuis infirmitati. **A**t pmo
omniū cognoscām? hūani corpo-
ris fabricā instar eē mundi. **S**iq̄
dem vt celū eminet aeri terris ma-

riqz. q̄ velut qdam mēbra sūt mū-
di. ita eadē caput sup̄ reliquos nri
corporis artus cernim? eminere
pstantissimūqz eē omniū tāq̄ inf-
elemēta celū tanq̄ arcem inter re-
liqua vrbis mema. **I**n arce hac
regali quandā habitare sapien-
tiam scdm̄ pphetiā dcm̄. qz oculi
sapiētis in capite eius. **H**anc eē
ceteris tutiorē. et ex illa oībo mem-
bris vigorē pudentiāqz deferri.
Quid enim robur et validitas la-
certoz pfiat. qd̄ velocitas pedū
nisi capitis velut pncipis sui im-
perialis qdam ammicule? ptas?
Ex hoc enim aut desituūtur vni-
uersa. aut omnia fulcūtur. **Q**uid
agat fortitudo nisi oculo duce vs-
tatur ad plium? **Q**uid fuga si de-
fit obtutus? **C**arcer est totū cor-
pus tēbroso horres situ. nisi oculo
illumines aspectu. **Q**d igitur
sol et luna in celo. hoc sūt oculi in
homine. **S**ol et luna duo mundi
lumina. oculi aut̄ quedam in car-
ne sidera fulgēt desup. et inferiora
claro illustrāt lumine. nec patiū-
tur noctis qbus dā nos tenebris
implicari. **S**peculatores quidem
nri die ac nocte exaubāt. **N**az et e
sopore mēbris citā excitātur et vi-
gilātes omnia circūspectāt. **V**idē
mores em̄ sunt cerebro. vnde oīs
manat vsus ingenij. **N**eqz vero p-
spere quisq̄ huc me descēdisse cre-
dat qd̄ relicto vtiā oculos p̄dicē-
cū alienū non sit sūmā rem in pte

laudare Oculos enim certum est capi-
tis esse portum. Caput itaque oculum
explorat omnia. auribus occulta ri-
matur. cognoscit abscondita. au-
dit quod alijs agatur in terris.

Ipse autem vertex capitis quasi suavis
et gratus. quasi speciosa cesaries. quasi re-
uerenda in senibus. quasi veneranda in
sacerdotibus. quasi terribilis in bellato-
ribus. quasi decora in adolescentibus. quasi
compta in mulieribus. quasi mollis in
pueris. Alium sexum crinita decet.
aliud decet tonsa. Ex arboribus licet
que humani sit gratia capitis estima-
re. In capite arboris omnis fructus
est. Ibi est omnis pulchritudo. Illi
coma nos. aut pluujs tegit. aut
defendit a sole. Tolle arboris co-
mam. tota arbor ingratum est. Quanto
igitur maior humani capitis ornatus
est. qui cerebrum nostrum. hoc est se-
dem originemque nostrorum sensuum capi-
tis munit et vestit. ne aut frigore
exetetur aut estur. Illic enim fons est
vniuersorum. et ideo ubi iniuria no-
cet. ibi gratia preminet. Quid sine
capite est homo cum totus in capite
sit. Cum caput videris. hominem
agnoscis. si caput desit. nulla ag-
nitio adesse potest. **I**acet truncus igitur
nobilis sine honore. sine nomine. So-
la ere fusa principum capita et ducti
vultus eorum de ere vel de marmore
ab hominibus adorantur. Non immeri-
to igitur huic quasi auctori suo cetera
membra famulantur. et circumferunt illud.
seruicij gestamine. sicut nus-

men atque in sublimi locatum videntur.
Vnde cesoria potestate quo vult diri-
git quorundam obsequia seruulorum
et precepta singulis obeunda decernit.
Videas imperatori suo singula ge-
tuito stipendio militare. **A**lia por-
tant. alia pascunt. alia defedunt.
vel ministerium suum exhibent. **P**aret
ut principi ancillatur. ut domino. **I**nde
velut quidam procedit tessera quam
deant pedes obire regionem. que mi-
licia munia manus consumendis
operibus exequatur. quam venter
abstinendi vel edendi formam imposi-
te teneat discipline. **H**uic frons
libera nudis optata temporibus. que men-
tis habitum specie sua prestat. **N**unc
leta. nunc tristior. nunc erecta ad
seueritatem. nunc ad leuitatem remis-
sior. que singulis forensibus ibi inter-
nam exprimit voluntatem. **I**mago
quedam animi loquitur. **I**n vultu est
fidei basis. in qua cotidie domini no-
men scribitur et tenet. **E**cce tandem ge-
mine sepes supercilios sequuntur. que
oculis munimenta preterdunt. pre-
textunt gratiam. ut et venustas decoris
arideat. et elegancia preterdosis assi-
stat. **S**i quid enim de capite sordium
decidat aut arena. puluis aut ros
nebule aut tumescens verticis sudor
exapit supercilios ne teneras offensa
acie visiones mollium perturbet
oculorum. **A**dheret velut quibusdam
montium supercilios oculi. ut ex parte
gente montis cacumine tutiores
sint. et tanquam in summo locati de quibusdam

scena superiore vniuersa p̄spectet.
Neqz enim oportebat eos hūiles
ēē. sicut aures vel os ipsosqz na-
rū interiores finis. **S**pectacula em̄
semp ex alto est. vt aduentuuz
cateruaz hostiliū explorare possit
aduētus. ne improviso occupent
ociantē vel vr̄bis pplm̄ vel impa-
toris exercitū. **H**ic latronū qz ca-
uentur occurfus. sic exploratores
in muris aut mōtibz aut turri-
bus excelsis in sup̄cilio sūt locati
vt desup̄ spectent plana regionū.
in q̄bz insidie latronū latere nō
possint. **I**n mari qz positus si q̄s
terre appropinq̄re se comit. in ip-
sa mali fastigia et celsa antenaruz
cornua vti explorator ascēdit. et
adhuc inuisibilē reliq̄s nauigā-
tibus eminē terrā salutat. **A**t for-
te dicas. **S**i specula editior necē-
ria fuit. cur non hūmū sup̄ra verti-
cem capitis oculi cōstituti sūt. sicut
rācis vel scarabeis in hūmo sunt
q̄bz licet nullū caput appareat.
colla tñ ac tota cetero corpore cel-
siora sūt. **S**ed illis testa valida
nec tam tenuis mēbrana sicut no-
bis q̄ facile possit offendi. ruboqz
et ceteris interscindi sentibus.
Alijs qz animātibz h̄mōi species
sūt. vt possint ā oculos ad ceruicē
cōferre. sicut eq̄ et boues. et p̄pe-
modum omnes fere. aut ad alas
suas sicut aues. quo tuta q̄ete po-
tiātur. **N**ob̄ aut̄ in hūma p̄pe-
modum corporis p̄te cōstitui oculos

oportuit tanq̄ in arce et ab omni
vel minima offensiōe defēdi. **Q**ue
duo sibi p̄pugnātia videtur. **N**ā
si in hūili eēnt cōstituti p̄pter tu-
tamē mun? impediret. **S**i in ver-
tice. paterent ad iniuriā. **I**taqz
ne vel vsu munens aliq̄d detrahe-
retur vel aliq̄d ad p̄pulsandā ini-
riā non p̄spiceret. eo loco oculos
cōstituit cui supra modū sup̄cilia
desup̄ non minimū p̄tectōis imp-
tiant. aut sb̄ter male aliquātulū
eleuate. vt exiguū munitōis ad iū-
gāt. **I**nteriores p̄tem sepiūt nares.
posteriorēqz frōtis malarūqz si-
bi exuberāt. **E**t licet ossiū cōpage
cōnexa et eq̄ta cōfima circūuallāe
videātur. int̄ h̄c tñ medij sūt o-
lorū orbes et tuta ad cauendū et in-
tuendū liberi. et decori ad grām.
vtpote in cristalli sp̄em resulgen-
tes. in quorū medio pupille sunt.
q̄ vidēdi mun? opant. **H**ec ne
q̄ in adētis iniurie offensiōe ledā-
tur pilis hinc inde cōsertis velut
quodā vallo p̄ circuitū munitur.
Vn̄ tutū auxiliū postulans p̄ph̄a
ait. **C**ustodi me dñe vt pupillaz
oculi. vt p̄tectōis dñe fieret ei tā
solidata et tuta custodia q̄ pupil-
lam oculi tutissimo quodā natuē
numire dignatus est. **S**imul qz
innocentia et integritas leui sorde
aspera violat. et gr̄e sue munus
amittit. et ideo p̄spiciendū. ne q̄s
eā puluis erroris oblimiat. ā vlla
vexet festuca p̄cti. qz scriptū est.

Eice primum trabem de oculo tuo
 et tunc videbis eicere festucas de
 oculo fratris tui. **I**taque propter
 oculos ferunt medendi periti cere-
 brum hominis in capite locaturus.
 alios autem nostri corporis sen-
 sus propter cerebrum in finitimo quo-
 dam esse domicilio constitutos.
Iniciunt enim nervorum et omnium
 sensuum voluntarie commotionis ce-
 rebrum est atque inde omnis eorum
 que diximus manat causa. **I**n-
 cium autem arteriarum et insiti calor-
 ris - quo animantur et tepescunt
 vitalia - cor esse plerumque arbitrantur.
Sensuum autem singulorum velut
 organum nervi sunt - qui velut cor-
 de et fides quaedam de cerebro oriun-
 tur et per partes corporis in sin-
 gula queque officia derivantur.
 ideoque mollius est cerebrum - quia
 omnes suscipit sensus. **U**nde et
 omnes nervi referunt uniuersa
 scilicet que vel oculus videt vel au-
 ris audierit - vel odor in aluent -
 vel lingua increpuit - vel os sa-
 poris acceperit. **Q**uid enim molle
 ad compassionem aptius? **Q**uid au-
 tem durum ex aliquo rigore ner-
 uorum ad agendum efficacius?
Prestantissimum quoque audiendi
 munus est et visus super gratiam.
 ideo aures extantiores sunt - ut et
 ornatus decorem preferant et exci-
 piant omne illud quicquid de ver-
 tice sordium humorisque defluxerit.
Simul ut in earum fimbriis

repulsa sine offensione interiores
 ingrediat anfractus. **N**am nisi ita
 esset - quis non ad omnem sonum vocis for-
 tioris attonitus redderet - cum in-
 ter ipsa subsidia frequenter improviso
 ictus clamore nos obsurduscere
 scietiam? **T**um velut quaedam pug-
 nacula vides pretendere aduersum
 frigoris asperitatem calorisque fla-
 grantiam - ut neque frigus penetret
 patentes ductus - neque nimis adu-
 rat estus. **I**nfinuato autem interio-
 rum aurium modulandi quendam nu-
 merum prestat et disciplinam. **S**iquis
 dem per anfractus aurium quidam
 richimus efficitur - et modulis quibus-
 dam ingresse sonus vocis ex-
 primitur. **T**enaces propterea sermo-
 nis accepti ipsos esse anfractus au-
 rium usus ipse nos docet. **S**iquis
 dem velut in concavis montium vel
 in recessu rupium vel in anfractu
 fluminum vox auditur dulcior - et re-
 sponsa suavia referens echo resul-
 tat - ipse quoque sordes aurium non
 inutiles que ligant vocem ut te-
 natior eius in nobis sit et memo-
 ria et gratia. **D**e naribus autem
 quid loquar - que bino et procero
 foramine antrum quoddam recipiens
 dis odoribus prestant - ut non pro-
 functorie odor transeat - sed diu-
 tius naribus inhæreat et earum
 diutius cerebrum sensusque depas-
 scat. **I**o diutius odor flagrat ac-
 ceptus - quam sermo resonat a visus
 apparet. **P**lerumque quoque momento facis

brevi odoratus toto tibi die spirat in naribus. Per eas quoque purgamenta capitis defluunt et sine fraude atque offensione aliqua corporis deriuatur. **E**st etiam non mediocris sensus in tactu atque in co-
luptas gratissima sincerumque iudicium. Plerumque enim tactu probamus que oculis probare non possumus. **P**ostremum quoque officium est oris aut lingue quod tamen omnibus vires ministrat. Nam neque oculi videndi vigorem haberent nisi virtutem substantie corporalis acciperent que cibo deferatur ac potu. Neque aures audiendi aut nares odorandi aut manus tangendi nisi corpus omnino confortaret alimentis. Deficimus enim viribus nisi eas cibi competentis assiduitate reparemus. Denique confecti fame nullis oblectantur voluptatibus sed quasi exortus eorum delicamenta non sentiunt. **Q**uid ergo describas dentium vallum quo conficitur abusus et plena sit vocis expressio. Que sine dentibus alimome delectarent. De
inque enim maturos plerumque cernimus hoc aetate citius senescere quod amissis dentibus nullam possint cibi virtutez validioris assumere. **I**deo muta infanda quod non habet adhuc organum vocis. Et lingue non solum in loquendo sed etiam in edendo munus preclarissimum est. **E**a enim velut pletrum loquentis et quedam edentis est porrectio. **M**as

nus est autem que defluentem cibum dentibus suggerit et ministrat. **V**ox quoque aeris quodam remigio vehitur et per mane portatur. Eademque vi aerem verberat. Nunc commouet nunc demulcet audientis affectum iratum mitigat fractum erigit dolentem consolatur. **V**icigitur canorum nobis commone cum auro sed apud quem quo sono vocis utatur quod est rationabile non potest cum sensibus animantibus irrationabilibus scilicet esse commune. Nam et ipsi sensus ceteris nobis sunt cum animantibus ceteris sed tamen non eadem hiis ceteris animantes industria utuntur. **E**rigit et bucula ad celum oculos sed quid expectet ignorat. **E**rigunt et fere erigunt aures. **O**mnibus est liber aspectus sed solis inest hominibus eorum que aspiciunt affectus. **I**nterpres spectat oculis ortus obitusque signorum. **V**idet ornamentum celi miratur orbem stellarum fulgoresque diversos intelligit singulorum quoniam vespere surgat quoniam lucifer. **C**ur ille vespertinus hinc matutinus irrideat. **Q**uos motus orion habeat quos luna defectus. quemadmodum sol suos norit occasus arcuitusque cursus sui sollemnitate custodiat. **A**udiunt quoque animantes ceteris sed quis preter hominem audientem cognoscit. **S**ecreta sapientie solus homo ex omnibus generibus que in terris sunt auditu et meditatione colligit et prudentia

qui potest dicere. **A**ttendat quid lo-
quatur in me dñs deus. **H**oc est
preciosissimū q̄ homo diuine vocis
fit organum et corporalibus labijs
exprimit celeste oraculū. sicut il-
lud est. **C**lama. **Q**uid clamabo?
Omnis caro fenit. **A**ccipit qd̄
diceret et clamauit. **V**i hēant pru-
dentiam suam qui radio celi spa-
cia terrarūq; describūt si habeāt
intellectū suum. **D**e quo dicit do-
minus. **E**t intellectū prudentiū re-
probabo. **N**eq; numeros orōnis
ac modulos. sed modulos musis
et sapientie constituā loco. sed eā
sapientia definio de qua dicit p̄phē-
ta. **I**ncerta et occulta sapientie tue
manifestasti mihi. **Q**uid autē
loquar de osculo oris. qd̄ pietatis
et caritatis est signū. **O**sculatur se
et colūbe. sed quid ad hūani oscu-
li venustatē in quo amicitie infir-
me hūanitatisq; p̄fulget. in quo
plene caritatis. fidelis exprimit
affectus. **V**nde dñs velut p̄digij
genus in p̄ditore condēnans ait
Juda. osculo tradis filium homi-
nis. **H**oc est caritatis insignie co-
uertis ad signū p̄ditōnis et infi-
delitatis. **I**ndicō pignoris et pacis
vteris ad officiū crudelitatis. **B**e-
stialem igitur oris obsequio infe-
renter poti? necem q̄ caritatis fe-
dera deserētem dñe arguit vocis
oraculū. **I**llud quoq; p̄cipuū est.
q̄ soli homines ore exprimmus
que corde sentimus. **I**taq; cogita

tōes mentis. oris sermone signā-
tur. **Q**uid est igitur os hominis
nisi quidā sermōis auditus. fōs
disputatōnis. aula verborū. p̄mp-
tuorū voluntatis. **A**bsolūm? ve-
lut quandā humani corporis res-
giam. in qua sit licet quedā qua-
ntitas portōnis. forma tamen vni-
uersitatis est. **D**e quib; guttur
per qd̄ toto corpori vitale comē-
cium est. et spūs huius comēatus
infunditur. **S**uccedūt brachia
et validi lacertorū thori. **V**alide
ad operandū manus et p̄teriorib;
digitis abiles ad tenendū. **H**inc
aptior opetandi v̄sus. hinc elegā-
tia scribendi. et ille calamus scri-
be velociter scribentis. quo dñe
vocis exprimmuntur oracula. **M**an?
est que cibum ori ministrat. **M**an-
us est que p̄claris emittet factis.
que cōsiliatrix dñe gracie sacris
infertur altarib; per quam offe-
rimus et sumimus sacramēta cele-
stia. **M**anus est que opatur pa-
riter et dispensat dñi misteria.
cuius vocabulo non dedignatus
est appellari se dei filius. dicente
dauid. **D**extera dñi fecit virtutē.
dextera dñi exaltauit me. **M**anus
est que fecit omnia. sicut de? dixit
omnipotēs. **N**onne manus mea
fecit hec omnia? **M**an? est toti?
corporis p̄pugnaculū. capitis de-
fensatrix. que cum sit loco inferior.
totū verticē comit. et honesto vnu-
stet ornatur. **Q**uis digne explicet

pectoris crates. vtriusq; molliē
Aliter emz viscera molliora non
pnt foueri. a intestinorū fin? duris
haud subie ossibus lederetur
Quid tā salubre q̄ vt pulmo cor
di. finitimo limite iungere. vt
cū exarserit cor ira a indignatōe
pulmonis sāguine atq; humore
cū tēperet. **I**deo q; mollior pul
mo est qz madet semp. simul vt ri
gore indignatōis emolliat. **H**ec
ideo strictim parimus. vt tanq̄
in docti omnia pstringē. nō tanq̄
medici pleni? scrutari videamur.
a psequi. q̄ nature latibulis ab
scodita sūt. **H**ic qz cum iecore hēt
viciniā fructuosā. qui dum assu
mit quo ipse pascatur. abstergit
q̄cqd sordidūz dependerit. vt p fi
bras iecoris minutiores aborum
possint tenues atq; s̄biles reliq̄e
trāsire. que vertatur in sāguinem
viribusq; p̄ficiat. vt non cū fimo
a sordibz egeratur. **I**ntestinorū
vero ar̄ cūplexi ortes. a sine aliq̄
licet mō. sibi tñ inuicē nexi. quid
aliud nisi d̄nam p̄spiciētā crea
toris oñdunt. vt non cito esca p̄
trāseat. a statim a stomacho decur
rat. **Q**d si fieret iugis fames. a cō
tinua vorandi libido hoībus gig
neretur. **E**xinanitis em̄ visceribz
a exhaustis. dū momentanea effu
sione vaciatur. necē erat inexplē
bilem atq; insaciabile cū a po
tus generari cupiditatē. quā sine
dubio mōris matura sequeretur.

Ideo q; p̄uide cōficiatur p̄mū esca
in vtero superiore. deinde in iecore
coquitur. eiusq; vopore digestus
trāsfundit succus eius in reliq̄s
corporis ptes. eaq; substātia. ar
tus alūtur hūani. quam iuuenes
accipiūt ad cremenū. senes ad p̄
seueritāz. **R**eliquū autē velut sup
fluum. per intestina deducitur. a
per illud ex trāsverso ostium deris
uatur. **D**emq; eā in geneti. ar
cha noe ad fabricā hūani corpis
accipitur. de qua dñs dixit **F**aci
bi archā ex lignis quadratis. mi
tos facies in archa. a bituminab
eaz intus. a foris bitumine. a sic
facies archā. **E**t infra. **O**stium fa
cies ex trāsverso. **I**nteriora autez
arche. bicamerata a tricamerata
facies. **H**oc ergo significat dñs
qz ostium ex posteriori sit pte. per
q̄ egeratur aborū supflua. **D**e
core em̄ saluator noster dūc? re
liquā a vultu hoīs auertit. ne dū
purgamus aluum. inq̄naremus
aspectū. **S**imul illud cōsidera qz
ea que pudoris plena sūt. eo loci
cōstitutā sūt. vbi opta vestibz de
decere non possint. **V**enaz pulsus
vel infirmitatis internūc? vel sa
lutis est. **E**cēdē tamē auz toto diffu
se sint in corpore. neq; tamē nude
atq; intectē sūt. a ita lenibus ope
runtur visceribz. vt explorādi co
pia sit. a celeritas sentiendi. quā
do nulla est viscerum crassitudo.
que pulsum possit obducere.

1077
Ossa q̄z om̄ia tenui opta sūt viscē
a reū. neruis. p̄apuetū capi
tis. trita sūt corio q̄ possint ali
q̄ aduhsz p̄mbres a frigora h̄re
muminē. capillis d̄sioribz vestiu
uid de genitalibz loquor
em̄s e regioe ceruicis. p̄ renes
lul̄os q̄z deductis. suscipiūt genita
le sem̄. mū. ad mun? a ad grām p̄
crea. Quid de officio pedū qui
totu corp? sine vlla sustinet̄ ones
nis iniuria. Flexibile genu quo p̄
ceteris d̄ni mitigatur offensa. ita
mulcet. grā puocat. Hoc ei pr̄s
imi erga filiū donū ē. vt in noie
n̄. omne genu curuet. celestium
terrestriū a infernoz. Et oīs lin
gu. cōfiteat. qm̄ d̄ns ih̄s in gl̄ia
est dei pr̄s. Duo em̄ sunt q̄ pre ce
teris deū mulcet. hūilitas a fides
Sp̄s itaqz exp̄mit humilitatis
affectū. a sedule fuitutis obseq̄
ui. Fides equat filiu patr̄. atqz
vtriusqz eandē gloriā cōfiteat. Res
de aut̄ non plures. s̄ duo sūt h̄i
pedes. Quaterm̄ em̄z pedes feris.
ac beluis sūt. Bini auibz. a ideo
vnus q̄si de volatilibz est h̄o. qui
altay sui penetrat. a q̄dā remigio
volitat s̄blimiū cogitatuū. Et iō de
eo d̄cm̄ est. Renouabis sicut aq̄le
iuuetus tua. eo qz pp̄ior sit celesti
bus. a s̄blimior aq̄lis. q̄ possit di
cere. Nostra aut̄ ouersatō in cel̄ ē
¶ Sed iam finis h̄momi nr̄o sit.
qm̄ cōpletus ē dies sextus. a mū
dani opis sūma cōclusa ē. p̄fecto

videlicet h̄ie in quo p̄cipatus ē
animantū vniuersarū. a sūma q̄
daz vniuersitatis. a oīs mūdane
grā creatuē. Certe defera m̄? silen
tium. qm̄ requeuit deus ab oībus
mūdi opibus. Requeuit autē in re
cessu h̄is. requeuit in e? mēte atqz
pp̄posito. Fecerat em̄ h̄iem rōis ca
pacē. imitatorē sui. virtutū emu
latozem. cupidū celestiu grāciar.
In h̄is requeuit deus q̄ ait. Dup
quez requiescā. nisi sup̄ hūilem a
quietez a tremētē verba mea.
Grās ago d̄no deo nr̄o qui h̄mōi
op? fecit in quo requeueret. Fecit
celū. non lego qz requeuerit. Fecit
solem a lunam a stellas. nec ibi le
go qz requeuerit. Fecit terram. non
lego qz requeuerit. sed lego qz fe
cerit h̄ominem. a tunc requeuerit.
h̄ns cui p̄tā dimitteret. a forte
iā tūc futuē d̄nice passiōis p̄cessit
mysteriū. qd̄ reuelatuū est. qz re
queueret xp̄s in h̄ie q̄ requeuit sibi p̄
destinabat in corpore p̄ h̄is redē
ptōne. h̄m qd̄ ipse dixit. Ego dor
mivi a requeui a exsurrexi. qm̄ do
minus suscepit me. Ipse em̄ reque
uit q̄ fecit. Qui est h̄onor. gloria. p̄
petuitas. a secul. a nūc. a semp. a
in omnia secula seculorū Amen.

Explicit Exameron sci Ambrosij.

LANDES
UND STAAT
BIBLIOTHEK
DUISBURG

P. E. 172

Faint, illegible text in a single column on the left side of the page, possibly representing a list or index.

Faint, illegible text in a single column on the right side of the page, possibly representing a list or index.

Fragment of text from the adjacent page, visible on the right edge of the image.

& dixit ei, Semen chanaan & non iuda species
 decepit te & subuertit cor tuum; Sic faciebatis filii
 israhel & ille timentes loquebantur uobis; Sed non filia iu
 da sustinuit iniquitatem uram; Nunc ergo dic mihi
 sub qua arbore cōphenderis eos loquentes
 sibi; Qui ait; Sub prino; Dixit autē ei danihel:
 Recte mentitus es & tu incaput tuum; Manet enim
 angelus dī gladium habens ut secet te medium & inter
 ficiat te; Exclamauit itaq; omnis populus uoce
 magna & benedicebant dīm qui saluat sperantes
 in se; Et consurrexerunt aduersus duos p̄bros; con
 uincit enī eos danihel ex ore suo falsum dixisse testi
 monium; feceruntq; eis sicuti illi male egerant ad
 uersus proximū suum & interfecerunt eos; Et saluatus
 est sanguis innoxius in illa die;

Si ambulem in medio
 quoniam tu me cum es
 umbre innotis non timebo mala
 Clurga tu a baculus tu us ipsa
 domine me consolata sunt

SODM IOHANNES

nullo temp̄. Pertexit ihc in montē oliuē & diluculo
 iterum uenit in templum; Et omnis populus uenit ad
 eum & sedens docebat eos; Adducunt autē scribe &
 pharisei mulierem in adulterio dephensam & statue
 runt eam in medio & dixerunt ei; Magister hec mulier
 modo dephensa est in adulterio; In lege autē moyses man
 dauit nob̄ huiusmodi lapidare; Tu uero quid dicis?
 Haec autē dicebant temptantes eum ut possent accu
 sare illum; Ihs autē inclinans se deorsum digito feri
 debat in terra; Cum autē perseverarent interrogan
 tes eum ait se & dixit eis; Qui sine peccato
 est uester primus mittat lapidem mittat; Et iterū
 se inclinans scribebat in terra; Audientes autē unus
 post unum exierunt incipientes a senioribus; Et remansit

lxxv

in te solus & mulier in medio stans; frigit aut se in te
& dicit ei; Mulier ubi sunt qui te accusabant nemo
te condempnauit; Quis dixit; nemo dicit; Dicit aut ei
in te; Nec ego te condempnabo; Vade & iam amplius non
peccare;

Declaratio sermonis
Cressus nos digne dominus fecit dum dicit
tuam ut non dominetur omni iniusticia domine
Cognoui dominum quia sciant iudicia
humilitate meae ut non dominetur omni iniusticia
domine

blatidibus qd dñe placere susceptis & acti
etiam rebelles compelle ppter uoluntates; P
nemo te condempnauit mulier nemo dicit nec ego te condemp
bo iam amplius non peccare AD COM PLI

Qd omni dñs ut inter eius membra numeremur cum
corpori communicamur & sanguini; P
retende dñe iudicium tuum dexteram celestis auxili
ut te uia cordis perquirere & que eigne postulam
consequi mereamur; P

Concede qd omni dñs ut que ex
merito nre iniquitatis affligimur tunc que consol
atione respiciamus; P

RS Scriptum est qm abraham duos filios habuit;
Unum de ancilla & unum de libera; Sed qm de
ancilla scdm carnem natus est; Qui autem de libera
ppter promissionem que sunt p allegram dicta;
Hec enim sunt duo testamta; Quidem
in monte syni natus est; que est ara;
Syrus eni mons est; Quidem autem de libera
natus est herudem; & unum de ancilla fuit; Illa aut

